

Skötsel­anvisningar
för
LAPPHUND

FRAMSTÄLLD AV SLK'S AVELS- OCH UPPFÖDARSEKTION

ALLMÄNT

Att få nöjet att äga en hundvalp är som att påbörja ett spännande äventyr. Därtill både glädjande och ansvarsfyllt. Hur valpen ska bli som vuxen beror på vad du gör den till.

En valp har mycket lätt för att lära sig. Det är därför av största betydelse att valpens första upplevelser blir riktiga för att hunden ska komma att fungera på rätt sätt. Obehagliga och besvärande upplevelser under den första inlärningsstiden kan senare bli svåra att rätta till.

UTFODRING

Många hundägare tror helt felaktigt att hunden enbart ska äta kött. Men om vi tar vargen eller vildhunden som föredöme ska vi finna, att de äter betydligt mer vegetabilier - näringsämnen från växtriket - än vad vi i allmänhet tror. De flesta av de vilda hunddjurens byten är av växtätande djurarter och som tarm- och magsäcksinnehåll finns hos dem alltid halvsmälta vegetabilier.

Hundens behov av mineraler och vitaminer är det också viktigt att känna till lite om.

PRINCIPEN FÖR HUNDENS UTFODRING ÄR ATT DEN SKA HA 1/4 ANIMALISK FÖDA och 3/4 VEGETABILISK.

Några matregler

Valpen ska ha 3 - 4 mål mat om dagen tills den fyllt 3 månader, sedan 2 - 3 tills den fyllt 6 månader och slutligen 2 tills den är ett år gammal.

Då kan man ge ett eller två mål mat om dagen som det passar hunden bäst.

Matstrejkar valpen utan att vara sjuk, tag då bort ett mål mat om dagen.

LÅT HELA TIDEN VALPENS HULL AVGÖRA hur mycket och hur ofta valpen ska ha. SE TILL ATT DEN INTE BLIR FÖR FET, det skadar muskulaturen.

En enkel och säker utfodring utgör det torrfoder (valpfoder) som de större hundfodertillverkarna tillhandahåller för valpar från 6 veckor till 7 månader. Tillverkarens rekommendationer bör nog följask, så bör t.ex. ej ges något extra tillskott av vitaminer.

Ge valpen endast vatten (kylslaget) att dricka, ej mjölk. Blanda gärna litet filmjölk i maten.

Om man i stället för ett fabriksstillverkat helfoder föredrar att utfodra sin valp med sin egen hemmalagade mat kan följande matordning vara ett alternativ.

Kl. 7.00 Majsvälling eller barnvälling med en rå äggula ivispad. Till detta några hundkex för valp, senare andra i handeln förekommande hundkex.

Kl. 11.00 HUVUDMÅLET består av rått eller kokt finskuret kött (magert ox- eller kalvkött, köttfärs, lever, njure, hjärta), blandat med lämpliga matrester som makaroner, ris, gröt, vitt bröd. Några gånger i veckan kan köttet bytas ut mot kokt, väl urbenad fisk t.ex. torsk, kolja, strömming. Blanda ordentligt och tillsätt kalk och vitaminer (Kafomavit, Dogevit, Kynovital eller annat i handeln förekommande märke).

FÖLJ DOSERINGSANVISNINGARNA.

4.

Kl. 15.00 Välling eller filmjök och hundkex.

Kl. 19.00 Liknande som kl. 11.00.

Bli inte oroliga om valpen till en början är ointresserad av maten!

Miljöombytet kan göra valpen lite petig med mat första tiden och det är normalt.

BÖRJA ABSOLUT INTE ATT FÖRSÖKA MED ÄN DEN ENA, ÄN DEN ANDRA GODSAKEN!

I värsta fall råkar den stackars valpens mage i uppror.

Det näst värsta som kan hända är, att ni får en hopplöst bortskämd hund, som bara äter delikatesser.

Råd vid utfodring

- 1) En felbalanserad ensidig kött diet kan ge bristsjukdomar, dålig päls, allergier, diarré m.m.

Var försiktig även med ost, ägg och framför allt mjölk. Fisk kan eventuellt förorsaka allergier.

Notera att fiskmjöl förekommer i många helfoder.

- 2) Vill man laga hundmaten själv, bör man bara komma ihåg att alla vegetabilier, säd, grönsaker o.s.v. måste prepareras innan hunden kan smälta dessa. De bör kokas, skäras, rivas, mosas eller liknande. Bröd, ris, makaroner, gröt, grönsaksrens, barnmat o.dyl. är utmärkta rester att använda som den vegetabiliska delen i hundens foderstat.

- 3) Ben på F bör ej ges till hundar = Fågel-Fisk-Fläsk- och Fårben. Stora mörghben och benknotor ger bra sysselsättning, tandmotion och kalktillskott om hundens mage tål detta.

- 4) Alla valpar och unghundar behöver kalk och A-Dvitaminer för sitt växande skelett. Enklast är att använda de i handeln förekommande kalktablettarna, som är färdigblandade och lätta att dosera.

- 5) Även vuxen och åldrande hundar bör ges lite vitaminer och mineraler för att hållas friska och i god kondition.

- 6) Växla ej om hundens diet för mycket. Magen kan bli upprörd och tarmbakterierna behöver lång tid att vänjas vid ny kost. Allt foderbyte bör ske successivt under några veckors tid. Kom ihåg att vilda hunddjur mestadels har en mycket ensidig matsedel.

- 7) Om en vuxna hund har övervikt - minska maten successivt och öka motionen. Glöm ej att ge vitaminer till en hund som bantar.

- 8) **OM HUNDEN MATVÄGRAR.**

Öka motionen och ge 1 - 2 små mål om dagen med 1/4 kött med buljong och 3/4 ris, makaroner, bröd, potatis eller andra vegetabilier.

LÅT ALDRIG MATEN STÅ KVAR FRAMME OM HUNDEN EJ ÄTTIT UPP ALLT.

V A L P E N S H Ä L S A

En valp på 2-3 månader är mycket känslig för mat- och tarmrubbingar, något som ibland kan bli direkt livshotande för valpen. Orsaken kan vara annan kost än den som valpen hittills är uppfödd på. Eller helt enkelt att valpen blivit blöt och kall av regn eller snö. Eller en ny bakterieflora i det nya hemmet. Något som kan resultera i "lös mage" eller diarré samt kanske även i kräkningar. Oftast kan man kurerat ett sådant besvär, se sid. 11. Men skulle besvären inte avta utan fortsätta efter något dygn, bör veterinär kontaktas för att tillföra valpen vätska, så att den ej "torkar ut".

RUMSRENHET

Att få en hund rumsren brukar sällan utgöra något problem.

Tag det bara lugnt och naturligt, en våt fläck på golvet är ju ingen katastrof.

Mjuka mattor är mer inbjudande att kissa på än hårda golv och att ta undan mattorna i de rum, där valpen får vistas, förenklar den här perioden.

En liten valp tömmer sin blåsa 10 - 20 ggr per dygn och har avföring cirka 3 ggr.

I tvåmånadersåldern saknar valpen ännu förmåga att viljemässigt reglera blåstömningen. Inte heller är dess minne och förstånd så utvecklade att man kan ställa några som helst krav på den.

Den gamla metoden att doppa nosen i kisset eller att ge en liten valp en ordentlig dask och därpå köra ut den för minsta pöl inomhus är förkastlig. Den tjänar knappast något annat syfte än att ägaren får avreagera sig den förargelse han rimligen bör känna mot sig själv, för att han inte passat valpen!

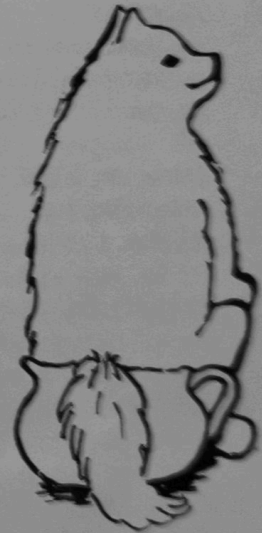
Resultatet blir nästan alltid en handskygg, ängslig och förvirrad hund som blir rädd för att uträtta sina behov och därför passar på att göra det i undanskynda vrår och under möblerna i oövakade ögonblick.

Nöj er med att på bestämd tider, så tidigt som möjligt på morgonen, så sent som möjligt på kvällen, varje gång den ätit, sovit eller lekt, ta ut den till samma plats och tålmodigt vänta på resultatet.

Man kan även på samma sätt vänja den att göra sina behov på en tidning.

Om valpen misslyckas - gör ingen affär av det hela, var glad att det finns hushållspapper.

- Men om den så endast åstadkommer två droppar ute eller på tidningen, s l ö s a m e d b e r ö m l

UPPFOSTRAN

- 1) Husse och matte måste vara kapabla att fylla hundens behov av en **FLOCK-LEDARE**. Att visa respekt för sin ledare är ett grundläggande socialt beteende hos hunden och i dess förhållande till människan måste denna respekt alltid bygga på **FÖRTROENDE**. Detta kan den mänskliga ledaren bara tillägna sig genom ett alltid bestämt och konsekvent uppträdande mot hunden. Det är stora krav på hundägaren/ledaren, precis som i en vargflock.
- 2) Att respektera ett förbud är det första och viktigaste en hundmamma lär sin valp. Många uppfostringsproblem skulle försvinna om alla hundägare kunde lära sina hundar respektera detta enda lilla ord - **"NEJ"**.
- 3) En bestraffning, en tillrättavisning för överträdelse av ett förbud måste alltid komma precis när hunden gör felet - inte efteråt.
- 4) Berömmet lyder under samma tidslagar - hunden ska få berömmet när den är duktig - inte efteråt.
- 5) Var aldrig långsint - förekommer inte i djurvärlden när det gäller uppfostran.
- 6) Hundar kan inte skämmas. De har inte vår form av skuldkänslor utan de visar underkastelse när de ser ut att skämmas.
- 7) Alla hundar är olika. All uppfostran måste avpassas efter hundindividens och dess personlighet.
- 8) Uppfostran skall börja så tidigt som möjligt på den lilla valpen för att stämma med dess naturliga utveckling. Där hundmammans fostran slutar - vid 8 veckors ålder - måste valpägaren ta vid med sin uppfostran. Valpens metala utveckling och fostran är av största betydelse, inte minst vid den tidpunkt då valpen vill börja dominera över andra hundar och inom familjen. Här behövs en klok styrning av ägaren. Denna tidpunkt är för valpen mycket känslig och viktig. Ägaren Uppmanas därför ta del av den utmärkta hundlitteratur som finns i detta ämne.
Alla enklare lydnadsregler bör alla sällskapshundar oavsett ras och psykisk mognad ha lärt sig före ettårsåldern. T.ex. att inte hoppa, inte dra i koppel, inte skälla i onödan, inte bita på saker. Sitta, gå och lägga sig på kommando, komma när man ropar. Omedelbart avbryta ett beteende vid kommandot **NEJ** när kunden jagar vilt, bilar, hästar, löpare, andra hundar, när hunden stör mötande personer under promenad, överträder tomtgränser o.s.v. Tyvärr är det just denna den nästan viktigaste delen i uppfostran: **HUNDEN I LÖST TILLSTÅND**, som det slarvas mest med. Detta ger följaktligen upphov till många svåra irritationer och klagomål på hundar och hundägare.
- 9) Något som faktiskt bör räknas till sällskapshundens uppfostran är s.k. miljöträning. Med tanke på hundens främlingskap i vårt moderna samhälle bör alla hundar ha blivit lite "världsvana" före ettårsåldern. T.ex. ha rest med tåg, buss, bil, upplevt en normal stadsmiljö med trafik och folksamlingar, sett grävmaskiner, konfronterats med barn, andra husdjur o.s.v.
- 10) Lär hunden att kunna vara ensam utan att beklaga sig. Börja med några minuter bara och öka undan för undan. Beröm hunden när den klarar av att vara tyst.

MEN OBSERVERA ATT INGEN HUND BÖR LÄMNAS ENSAM LÄNGRE ÄN HÖGST C:A 4 TIMMAR, ALLRAMINST EN HUNDVALP!

- 11) Lapphunden vill gärna göra sin stämma hörd - men man bör lära den att inte skälla i tid och otid. Se punkt 21
- 12) Om hunden sprungit bort, slå den aldrig när den kommer tillbaka, hur rädd eller arg du än är. Smek den, beröm den, för hos dig ska hunden känna sig trygg. Annars kan du få en hund som inte vågar komma hem.
- 13) Vänj valpen (på lämplig plats) att vara lös och ändå följa dig. Ropa den till dig flera gånger under promenaden utan att koppla den. Klappa och beröm den och låt den springa igen, annars tror valpen (med rätta) att så fort du ropar, så ska den kopplas och gå hem. Då kanske den springer ifrån dig i stället när du ropar. Om hunden springer för långt ifrån dig under promenaden, gå då åt motsatt håll eller göm dig och låt valpen bli orolig och leta. Spring **a l d r i g** efter hunden, för då får den uppfattningen att du vill vara med och då blir den ännu modigare.
- 14) Normalt är lapphunden lättfostrad. Den är vaksam och trivs bäst med att vara tillsammans med familjen. Den kan vara lite envis och skällig, men det hänger samman med dess härkomst och arbete som renvallare. Tikarna är mjukare till sättet än hanhundarna, som, om man inte i tid lärt dem vem som är flockledare, ibland försöker ta den platsen. Man måste då på lämpligt sätt övertyga hanhunden om att det är husse och matte som är ledare. Tillåt den t.ex. aldrig att morra över matskålen eller benet, för detta kan vara en liten men dock början till att överta ledarskapet.

-o-o- -o-o- -o-o- -o-o- -o-o- -o-o- -o-o-

Följande litteratur rekommenderas:

Sven Järverud: "DIN HUND" (Studentlitteratur 1983)
Åsa Ahlbom: "VALPEN I FOCUS" (HUNDEN I FOCUS)

Ytterligare litteratur:

Anders Hallgren: "LYCKLIGA LYDIGA HUNDAR" (ICA-förlaget 1974)
Anders Hallgren: "HUND OCH MÄNNISKA" (Bonniers 1975)
Yvonne Mattsson: "KÄNN DIN HUND" (LT/LTK 1968)

En valputvecklingskurs kan rekommenderas.

PÄLSVÅRD - SKÖTSEL

Allmänna råd

Nybliven valpägare tillrådes att tidigt lära den lilla valpen att det trots allt är ägaren som bestämmer. Valpen bör regelbundet ställas upp på ett bord och på ett underlag av frottéhandduk eller gummiplatta för att få bett och tassar inspekterade och bli borstad. Tillåt den aldrig att hoppa ner själv utan lyft ner den när ni är färdiga, ge den rikligt med beröm och gärna en godbit. Om den blir vand vid proceduren, står den lugnt och förtroendefullt och låter sig hanteras - och ni har därigenom underlättat kollosalt för eventuella framtida veterinärbesök eller utställningar.

LÅT DEN REGELBUNDNA SKÖTSELN BLI EN ANGENÄM STUND FÖR ER BÅDA!

8.

Tillåts valpen att konstra och bråka från första stund, kommer den att bli mycket osäker och den regelbundna skötseln blir mycket påfrestande för er själva och den stackars hunden.

Pälsvård

Redan vid 8-10 veckors ålder skall valpen vänjas vid borstning och kamning. Inte för att valppälsen vid denna tidiga ålder är i så stort behov av vård, utan mest för att valpen ska bli van att bli hanterad. De måste ju sedan i sitt framtida liv regelbundet underkasta sig detta med pälsvård, så det är lika bra att den lär sig att tycka om det från början.

Det brukar i allmänhet inte vara några problem med detta. Knepet är kanske att det i början inte får göra ont när borste och kam användes. Med andra ord, hunden får inte utsättas för en obehaglig erfarenhet, som den sedan kanske aldrig glömmmer.

Belöningen efter väl förrättat värv bör sedan en snäll matte eller husse aldrig glömmas!

Vid pälsvård vill vi först poängtera vikten av ATT ANVÄNDA RIKTIGA VERKTYG.

Till alla nyblivna lapphundsägare: Kosta på en borste av äkta borst. Den är lite dyrare, men det lönar sig i längden. En stålkam med rundslipade tänder behövs också.

Pälsvården är inte betungande. Bortstning c:a 1 gång i veckan och daglig översyn, så att inga tovor bildas, brukar vara lagom. Eventuella tovor sätter sig bakom öronen och under "byxorna". Pälsen borstas medhårs på kroppen utom på manen och bröstet där den borstas framåt-uppåt. Fransarna på baksidan av benen och "byxorna" kammars försiktigt uppåt-neråt.

VALPPÄLSEN BORSTAS MOTHÅRS MED EN MJUK BORSTE.

Undvik bad av den lilla valpen. En vuxen lapphund kan badas ungefär 4 ggr per år.

Ställ hunden på en gummimatta i badkaret eller duschen och duscha den försiktigt med ljummet vatten. Shamponera den med ett bra hundshampoo och skölj den mycket noga. Akta ögon och öron!

Frottera den så torr som möjligt och låt den vistas i rumstemperatur tills den är helt torr.

Om hunden efter promenad eller lek utomhus blivit lerig, ställ den i badkaret och duscha av buk och ben utan att använda shampoo.

Valpen faller sin valpull vid c:a 1 års ålder.

Den vuxna hundens päls är dubbel och består av underull och täckhår.

Tiken faller sin päls i samband med löptiden samt efter valpning.

Hanhunden faller en gång om året.

Vid fällning bör de lösa, döda håren kammars bort varje dag.

ALLMÄNNA HÄLSORÅD

Att vårda hundens hälsa är viktigt.

Inte bara med tanke på hundens välbefinnande utan också med tanke på ägarens plånbok. Veterinärvård är dyrt i dagens läge och man kan göra mycket i förebyggande syfte för hundens hälsa.

Hundens öron ska torkas ur då och då.

Sommartid är det extra viktigt med tanke på värme, smuts, bad och dylikt. Öronlidande hos hunden ska alltid föranleda veterinärbesök i god tid innan kroniska sjukdomstillstånd uppstått.

Kontrollera tänderna en gång i veckan.

Det är mycket snabbt och lätt gjort om Ni från början lär valpen förstå, att ni bara önskar skjuta upp överläppen och dra ner underläppen på den, så att bittet blottas. Hunden ska alltså inte gapa!

Förutsättningen för att klara av kloklipningen utan problem är en bra och skarp klotång och en hund som är tränad att sitta still när man tar i tassarna och undersöker dem.

Börja redan när valpen är liten och vänj den genom att klippa lite och ofta i stället för några enstaka gånger med rädd hund och blodbad som följd! Med korta välansade klor är det mindre risk för s.k. klobrott. En avbruten klo, ofta med pulpan bar, är mycket smärtsamt för hunden. Klipp klorna varannan vecka.

För långa klor är utomordentligt smärtsamt och förorsakar onödigt lidande.

Klipp inte så utan så. → Då nöter hunden själv av den mjuka underdelen. Klorna får snabbt fin form igen.

Såriga och spruckna trampdynor smörjs enklast in med en vattenfri fet salva.

Ögonen hos hunden är känsliga för drag, smuts, infektioner o.dyl. Ett friskt hundöga visar vanligen en svagt rosa färg på slemhinnan innanför den nedre ögonlockskanten. Skulle slemhinnan vara röd och knottrig samt hunden ha variga flytningar ifrån ögat måste veterinär anlitas.

Analsockarna är två körtlar med illaluktande sekret som sitter precis innanför analöppningen. Om hunden visar sig irriterad i bakdelen, kliar och biter sig runt svansen, åker kana på baken, är det symptom på analsocksinflammation. Detta bör omedelbart behandlas av veterinär.

Vaccinering mot valpsjuka och smittsam leverinflammation (H.C.C.) sker med s.k. dubbelvaccin (1 spruta) vid 12 veckors ålder. Omvaccinering göres minst vartannat år.

Tamparasiter är mycket vanligt hos valpar och unghundar. Oftast avmaskas valparna av uppfödaren. Men detta räcker ej, utan ytterligare avmaskning bör ske vid 3 månaders ålder och därefter en gång i halvåret tills den är 2 år.

Receptfria avmaskningsmedel mot den vanligaste förekommande spolmasken finns på apotek.

Mot svårare parasiter t.ex. hakmask och bandmask används receptbelagda preparat.

Symtom på ev. mask kan vara ökad aptit, avmagring, diarré och blodig avföring.

En tik har sin första löpperiod vid 8-12 månaders ålder och måste då absolut skyddas för parning. Hon är då verken fysiskt eller psykiskt mogen för att föda valpar - än mindre att föda upp en kull.

Tiken paras lämpligen vid 3:dje löpningen, då hon är mellan 18 - 24 månader. Lapphundstikarna är utmärkta mödrar och valpar som regel lätt och okomplicerat.

En äldre tik bör inte belastas med valpar, eftersom det är mycket betungande för henne att föda upp en kull.

Att alla tikan måste ha valpar någon gång för att må bra, är rent non-sens! Endast en tik med god härstamning och som är fysiskt och psykiskt sund bör komma ifråga.

10.

Om tiken trots allt skulle "tjuvpara" sig, ge henne då inte en s.k. abortspruta, risken för livmoderinflammation är stor.
Låt henne bära fram ev. valpar och låt avliva dessa omedelbart vid födseln.

Symtom på livmoderinflammation är ökad törst, feber och grönaktiga flytningar.

Snabb veterinärbehandling, ev. operation är nödvändig för att tiken skall överleva.

En vuxen hund behöver minst en timmes motion per dag plus kortare rastningspromenader. Med motion avses här ordentlig muskelaktivitet t.ex. en skogspromenad. Koppelpromenad eller vistelse i hundgård eller på tomt är ingen motion i egentlig bemärkelse utan sysselsättning.

Valpar och unghundar som inte har färdigvuxet skelett får naturligtvis inte motioneras som en vuxen hund. Små korta promenader och ibland lek med andra hundar räcker.

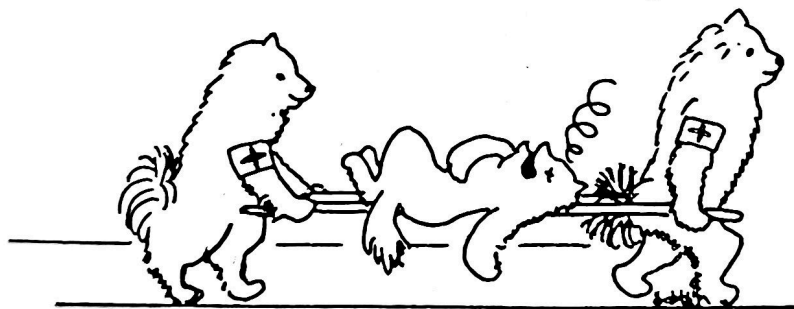
Motionera inte hunden när det är som varmast på dagen.

Lämna aldrig hunden ensam i bilen varma dagar. Inte ens kortare stunder - solen flyttar sig snabbt. Hunden svettas inte som vi och kan på några timmar dö av värmeslag.

Inga hundar ute på blankis - fara för ledsador!

Undvik att hunden slickar i sig glykol på vägar eller parkeringsplatser. Glykol är mycket giftigt och har en söt smak, som är begärlig för hundar.

Hundens normala temperatur är mellan 38 - 39 grader.

~~ « Gyllene regler » ~~

1

Valpen behöver sova mycket och skall då inte störas.

Valpen behöver gå ut genast med detsamma då den har sovit, ätit eller lekt.

"Dressera" alla barn att aldrig lyfta upp en valp.

Den tål inte ett fall som en katt, utan faller handlöst i golv eller mark. Lär barnen att sitta på knä på golvet och låta kunden komma själv för kel och smek. Detta gäller även vuxna!

2

Slå ALDRIG valpen. Använd din röst i djupa, stränga tonarter, när bestaffning någon gång är av nöden.

3

Valpen bör ha något att gnaga på och leka med. Ett stort ox- eller kalvben, även en genomgjuten gummiboll, oxhudstuggben eller nylonben är bra och lämpliga leksaker. Får den inte det, kan den gå loss på möbler och mattor.

4

Akta hunden för trafiken. Bilen är hundens värste fiende.

5

Akta valpen så att den inte sätter i sig fimpas, snören, skumgummi, plastrensor eller tuggar på elektriska sladdar.

6

Experimentera aldrig med er egen medicin till hunden. Fråga veterinären.

7

Lämna aldrig hunden utanför en affär eller i bil. Någon kan skrämra eller reta den.

8

Om hunden är med på sjön, använd flytväst eller sele och säkerhetslina. Koppla aldrig hunden i halsband på båt.

9

Bind aldrig hunden i kofångaren när du uppehåller dig vid bilen. Det har hänt otäcka olyckor.

10

Använd aldrig strypkoppel när hunden sitter i löplina.

11

Sjukvårdsförsäkra din hund. Kontrollera de bestämmelser, som rör ansvar för hund i din hemförsäkring.

12

Se till att din hund har namnbricka på sitt halsband.

13

Fäst gärna en reflexbricka i hundens halsband eller koppel.

14

Ta med plastpåse vid rastningen. Om hunden förorenar på lämplig plats: park, anlagd gräsmatta, gångstråk, idrottsplatser, trottoarer, parkeringsplatser etc., ta upp efter den och lägg påsen igenknuten i sopbehållare.

DIETANVISNINGAR VID AKUTA MAG- OCH TARMRUBBNINGAR HOS HUND

- 1:a dygnet Svält
Initialt vid intensiv kräkning tag bort vatten i 2 timmar. Ge i stället 1 msk varje halvtimme av en blandning av 1 tsk bikarbonat eller bakpulver upplöst i 1 kkp vatten. Därefter kylslaget vatten i små portioner.
- 2:a dygnet Fri tillgång till vatten
Risavkok
Dextropur - se anvisning på förpackningen
Ewolyt - se anvisning på förpackningen
Semper vätskeersättning
- 3:e dygnet Fri tillgång till vatten
Buljong
Skorpvälling
Majsenavälling
Gröt (ris eller mannagryn, ej havre) OBS! Ej mjölk tillsats!
1 burk morotpuré
Morotsoppa 1,5 burk kokt vatten
1 msk druvsocker (Dextropur)
litet salt

När det bedöms att hunden tål fast foder, bör den ges särskilt dietfoder, i vilket följande kan ingå:

kokt ris		kokt magert kött (hjärta, höns, får)	
vitt bröd	3 delar	kokt mager fisk	1 del
potatismos		rå oxfärs	
		keso	

Filmjolk 1 kkp åt medelstor hund 2-3 gånger/dag.

Hunden utfodras sparsamt och fodermängden delas på 5-6 mål/dag.

Undvik: torrfooder, vanlig mjölk, vanlig välling, majsvälling, fet mat, hundkonserver, grönsaker.

När hunden inte haft kräkningar eller lös avföring under minst 2 dygn överföres den successivt till normal kost.

Övrigt: Koltabletter dosering: efter hundens vikt
kolsuspension 1 tsk-2 msk 2-3 gånger/dag
fiskbullar
kalvfrikadeller

Om valpen trots dessa ordinationer fortfarande har besvär rekommenderas att ta kontakt med veterinär.

R A S B E S K R I V N I N G

- Hemland:** Sverige
- Helhetsintryck:** Lapphunden är en typisk spets hund. Den är rektangulär, något under medelstorlek intryck: och har god resning. Den är livlig, vaksam, uthållig, vänlig och tillgiven.
- Huvud:** Skallens längd skall vara något längre än bredden. Hjässan ska vara välvd och nackbensknölen ska vara obetydligt framträdande. Pannavsatsen ska vara skarpt markerad. Nospartiet ska vara något längre än en tredjedel av huvudets längd, väl utfyllt och jämt avsmalnande mot nosspegeln, såväl uppifrån som framifrån sett. Nosryggen ska vara rak och nosspegeln (tryffeln) mycket mörk, helst kolsvart. Läpparna ska vara torra och sluta väl intill käkarna.
- Ögon:** Ögonen ska sitta tämligen långt ifrån varandra. De ska vara runda och ganska stora. Ögonfärgen ska vara brun, helst mörkbrun. Ögonöppningarna ska vara nästan horisontellt ställda. Blicken ska vara uttrycksfull.
- Öron:** Öronen ska vara spetsiga, korta, upprättstående, lätt avrundade och breda vid basen. De ska sitta brett isär och vara mycket rörliga. Öron med böjda spetsar är inte önskvärda men inte heller diskvalificerande.
- Bett:** Saxbett med jämna och väl utvecklade tänder.
- Hals:** Halsen ska vara medellång, torr och kraftig.
- Bål:** Kroppen ska vara samlad och något längre än mankhöjden. Ryggen ska vara rak, stark, muskulös och fjädrande. Bröstkorgen ska vara relativt djup, nå till armbågen och vara förhållandevis lång med även bakre revbenen välutvecklade. Den ska framifrån sett vara oval. Förbröstat ska vara välutvecklat och tydligt markerat. Ländpartiet ska vara kort och brett. Korset ska vara förhållandevis långt och brett, svagt sluttande och muskulöst. Svagt uppdragen buklinje.
- Extremiteter:** Skulderbladen ska vara väl tillbakalagda. Benen ska vara raka, kraftiga och parallella, såväl i stående som i rörelse. Frambenen ska vara så vinklade i skulderled, armbågsled och handlov att de ger ett väl uppmatt steg och armbågarna ska sluta väl intill bröstkorgen. Bakbenen ska vara väl, inte överdrivet, vinklade i knä och hasled. Låren ska vara muskulösa och hasen lågt ansatt för att ge ett kraftigt påskjut. Sporrar på bakbenen är inte önskvärda.

- Tassar:** Tassarna ska vara starka, ovala med väl slutna tår. Trampdynorna ska vara kraftiga och elastiska.
- Svans:** Svansen ska vara relativt högt ansatt och ska uträtad nå ungefär till hasleden. Den ska vara yvig med långt, tätt hår. Den ska bäras ringlad över ryggen då hunden rör sig.
- Rörelser:** Gången ska vara lätt och spänstig med vägvinnande och kraftigt påskjut.
- Hårrem:** Pälsen ska vara riklig och bestå av täckhår och tät, mjuk underull. Den ska vara strittande, d.v.s täckhåret ska stå rätt ut och närmare hårroten vara finkrusigt, underullen ska vara ytterst finkrusig. På huvud och benens framsidor ska håret vara kort. På bringan, på frambenens baksidor och lårens baksidor samt på svansen ska det vara långt. På nacke och hals ska det vara så långt att det bildar krage. Tassarna ska vara hårbevaxta, även mellan drampdynorna.
- Färg:** Färgen ska helst vara björnbrun. Därefter önskvärda färger är i nämnd ordning: svart, brun och kombinationer av nämnda färger, men enfärgad ska föredras. Som enfärgad räknas hund med vit bringfläck (bröstfläck) samt vita tassar och vit svansspets. Ytterligare vita tecken är mindre önskvärda.
- Pigment:** Typiskt för rasen är att ögonlocksranden, läppar, gom, nospegel, drampdynor och klor är starkt pigmenterade.
- Mankhöjd:** Idealmankhöjd: Hanhund 48 cm Tik 43 cm. En glidning ± 3 cm är tillåten för såväl hane som tik.
- Allmänt:** Lapphundsrasen är en gammal nordisk rad. Lapphunden är en utomordentligt tillgänglig och arbetsvillig hund. Dess egenskaper som vakt- och vallhund har gjort den mycket användbar inom renskötseln. Lapphunden är lärlig. Den är uthållig och tålig och har en päls som ger gott skydd mot väder och vind.
- Fel:** Varje avvikelse från rasbeskrivningen är fel och ska bedömas i förhållande till hundens övriga förtjänster, helhetsintryck och konstitution. Avvikelse otypiska för rasen och abnormiteter är diskvalificerande. T.ex. Helt avsaknad av underull vid utställningstillfället. I övrigt se utställningsbestämmelserna.

LAPPHUND, en tusenårig hundras från det nordliga, vackra Skandinavien. En hundras, som en gång skapad till samernas tjänst - och för samernas känsla för skönhet -

Alla folkkulturer har haft hundar. Bakgrunden har varit olika: vallning av boskap - vakthållning - jakt - sällskap.

Samerna har alltid varit beroende av hjälp från hund genom tiderna har de utvecklat sin egen speciella ras, LAPPHUNDEN.

I de nord-norska och svenska fjällvidderna, i ett råbarskt klimat och landskap, behövde samerna en hund de kunde lita på och som tålde väder och vind. Det är omöjligt att säga något om när samerna kom i kontakt med hundar och varifrån de fick detta tillskott till sitt livsuppehälle. Kanske från samojederna i öst, kanske från folk söderifrån som drog sig mot norr - eller båda delar. De äldsta fynden i Norge är alla från Nesseby i Finnmark, innerst i Varangerfjorden, men dessa är av så "nytt" datum som yngre stenåldern. Man har träffat på hundskelett vid Ladogasjön i nord-Ryssland, som troligtvis är lapphundens förfäder och -mödrar. Antagligen har dessa hundar tillsammans med människorna följt den vikande inlandsisen efter istiden för 8-9 000 år sedan och man slog sig ned i de nordliga delarna av Europa var det gick att livnära sig. Människorna levde som nomader och måste ha hundarna för vallning av sina husdjur som var renar och möjligen får.

Den hund som samerna behövde i sitt dagliga värv måste vara en hund med snabb uppfattningsförmåga. En renvallhund måste ofta själv fatta avgörande i svåra situationer. Detta avgörande måste också vara RÄTT fattat - förlust av ren kunde slita hårt på en samefamiljs existens.

Samerna levde ett kargt liv och i kampen för tillvaron hotade inte bara svälten under dåliga år. VARGEN var en hatad och fruktad herre som kunde åstadkomma stor förödelse i renfloeken. Som vakthund har samerna frambringat en ypperlig hund. Den har god hörsel, gott väderkorn och varnar vid minsta anledning. Men en högljudd hund var inte alltid nog till att skrämna en utsvulten vargflock. Därför behövde samerna också en hund som kunde ta upp kampen mot ulvarna. En modig hund som gick till angrepp mot inkräktarna. Hundarna var mindre än vargarna och man kunde tro att de hade små chanser mot dessa vildmarkens drivna jägare. Men lapphunden har utvecklat en slughet och snabbhet i rörelserna som gjorde det svårt för vargen att möta angreppet. Inte heller fick den tag i den svaga punkten på hunden, eftersom samerna kuperade hundsvarsarna.

Vad mer kunde samerna fordra av sina hundar?

De hade frambringat en vildmarkens och arbetets hund. Intelligent, slug och modig. De behövde också hundar som i ett och allt var knutna till dem själva och boplatsen.

Samerna var verkligen goda hundägare, änskönt det är många meningar om hur samerna behandlade sina fyrbenta. Men de har i varje fall fått hundar som de kunde lita på, och som var lyhörda. Därför är dagens lapphundar lätta att fostra och lära. De har blivit fina sällskapshundar och familjehundar som fäster sig starkt vid sina närmaste.

På sina långa färder över fjällen bedrev samerna jakt och fiske och de brukade sina hundar. Man jagade varg, björn, hare, räv och fågel.

Vi kan känna oss tacksamma för att samerna givit oss det kulturarv som lapphundsrasen utgör.

Under 1940 och -50 talen var det dock ytterst få lapphundar kvar. På grund av "teknikens framsteg" med allt vad det förde med sig, kom lapphundens existensberättigande som renvallarhund att minska. Samerna började också att korsa sina hundar med andra raser för att få fram andra egenskaper hos lapphunden.

I det läget fanns det intresserade uppfödare som "tog över" lapphundsrasen och den lapphund som i dag kan ses på utställningar t ex, har lyckligtvis den urgamla rasens särprägel i behåll.

Ovanstående är sammanställt ur publicerade artiklar i Svenska Lapphundklubbens medlemsblad "LAPPHUNDEN".